

Tribuna

Dimecres

Imma Merino

Dijous

Josep Maria Casasús

Divendres

Cati Morell

Dissabte

Jordi Solà

Diumenge

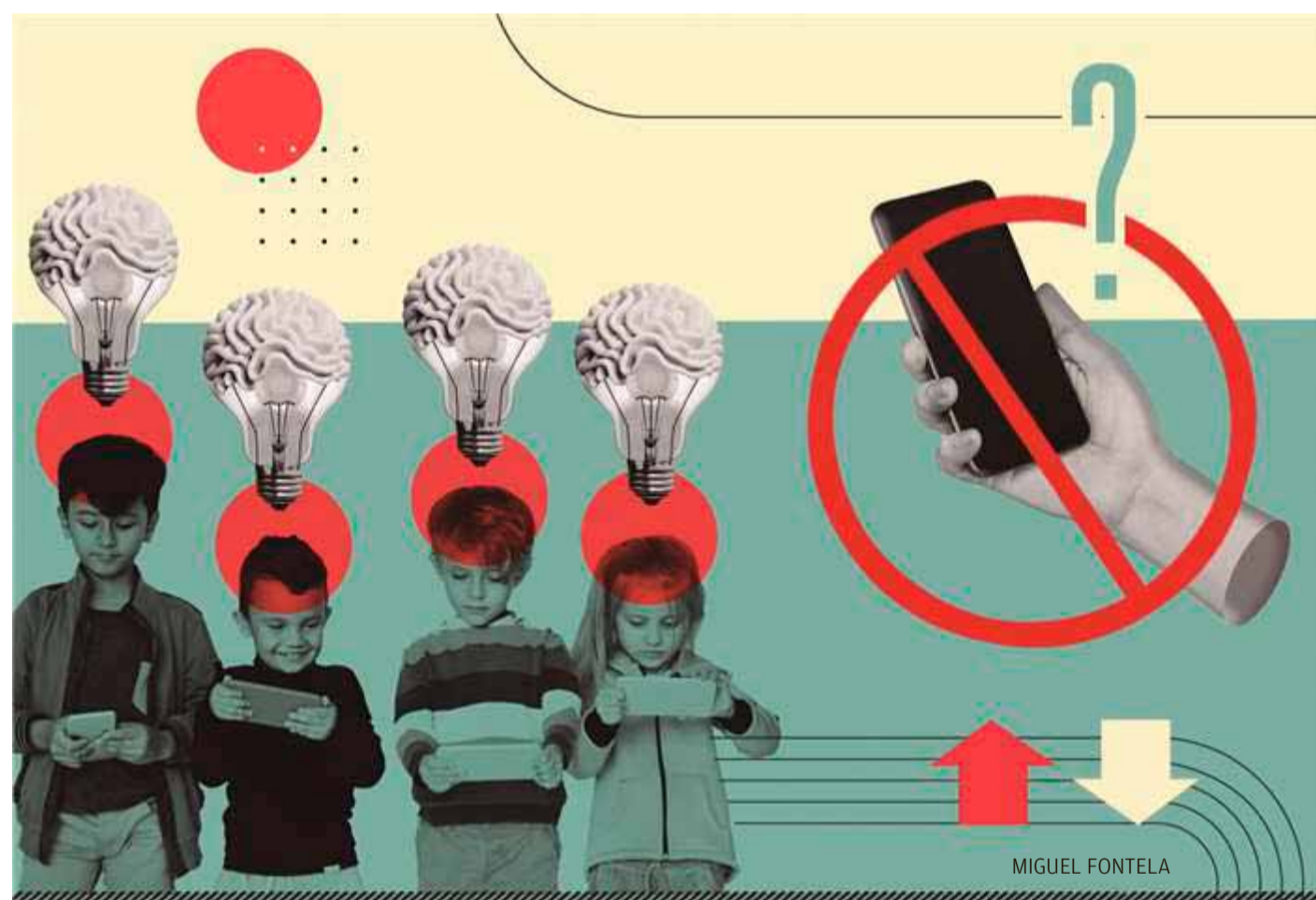
Montse Castaño

Dilluns

Manuel Castaño

Aparteu les criatures

MIGUEL FONTELA

David Bueno
Catedràtic

Una de les frases fetes que he sentit dir des que era menut és “Aparteu les criatures!”, quan algú es dona massa importància, per treure'n-hi. També és el títol d'una cançó de Quimi Portet: “Aparteu les criatures...!, que avui ho entenc tot.” Hi ha qüestions molt actuals en què, per molt que intentem pensar que en sabem molt, som lluny de tenir el coneixement necessari per entendre-les bé i capir totes les implicacions que poden tenir. I això ens porta a caure en proposicions extremes. N'és un exemple recent la proposta de prohibir l'ús de telèfons intel·ligents (*smartphones*) als infants i adolescents. Què en sabem? Cal realment apartar les criatures d'aquests aparells, fent servir ara el significat literal d'*apartar-les*? Davant d'una situació individualment, socialment i també científicament complexa, el primer que

cal és distingir les dades objectives de les opinions subjectives. Comencem per les dades objectives. Fa pocs dies s'han publicat dos treballs que permeten veure l'abast que té utilitzar tecnologia digital en excés durant la infantesa. Fixeu-vos que dic “en excés”. No hi ha cap dada objectiva que indiqui que una utilització adequada, restringida en el temps, amb un propòsit raonable i amb un acompanyament adequat, sigui perjudicial. Un dels treballs científics més complets, que es va fer públic el 16 de novembre a la revista *Early Education and Development*, indica que l'ús de tecnologia digital durant la infantesa comporta canvis en la connectivitat de diverses àrees del cervell, entre les quals destaca l'escorça prefrontal. És la zona que gestiona els comportaments més complexos, les anomenades funcions executives. Inclouen la capacitat de reflexionar i de raonar, de planificar, de prendre decisions basades en raonaments previs i de racionalitzar i gestionar els estats emocionals, per evitar tant com sigui possible les res-

“ Hi ha qüestions molt actuals en què, per molt que intentem pensar que en sabem molt, som lluny de tenir el coneixement necessari per entendre-les bé

“ El cervell és un òrgan plàstic i mal·leable, que va fent i refent les seves connexions neuronals d'acord amb programes genètics interns, i també en interacció amb l'exterior

postes merament impulsives. Ara bé, que hi hagi canvis no indica, de bell antuvi, que hagin de ser perjudicials. Ni tampoc beneficiosos, per descomptat. El cervell és un òrgan plàstic i mal·leable, que va fent i refent les seves connexions neuronals d'acord amb programes genètics interns, i també, de manera molt especial, en interacció amb l'exterior, a còpia de les experiències que la persona té. És un sistema fantàstic que permet que ens adaptem a gairebé qualsevol situació, per aprenentatge. Per tant, que l'ús de tecnologia digital durant la infantesa i l'adolescència modifiqui les connexions neuronals és, d'entrada, una bona notícia. El cervell s'adapta a l'entorn que troba i aprèn a gestionar-lo.

DES D'UNA PERSPECTIVA neurocientífica, per tant, el problema no és l'ús de la tecnologia digital, sinó l'abús que en puguin fer infants i adolescents, sense cap tipus d'acompanyament. En aquest sentit, un segon estudi dut a terme per la Universitat de Girona conjuntament amb cinc centres de desenvolupament infantil permet concloure que l'augment del temps d'exposició dels infants a les pantalles es relaciona directament amb retards en el desenvolupament i amb un increment de la impulsivitat. Dit d'una altra manera, l'abús implica que els infants es perdin moltes altres experiències vitals que són crucials per a un bon desenvolupament físic i mental, entre les quals hi ha el joc amb altres infants i adolescents i la socialització, també amb la família. I la falta d'acompanyament els pot portar cap a viarans clarament inadequats per a la seva edat, que no poden comprendre ni assimilar, la qual cosa pot alterar les funcions mentals.

ARA VE LA GRAN PREGUNTA. Vol dir això que hem de prohibir l'accés als *smartphones* fins als tretze o els setze anys, per protegir els infants i els adolescents? I la resposta ja no és objectiva, sinó subjectiva. Per qui signa aquest article, la prohibició seria contraproductiva, atès que els apartaria d'una tecnologia que els adults fem servir davant seu gairebé tothora, la qual cosa els estimularà encara més el desig. El que ens cal és no renunciar a la nostra responsabilitat com a educadors dels nostres fills i filles, per acompanyar-los en el procés de descobrir el món digital. Amb un propòsit, no per simple lleure o per treure'ns-els de sobre. Ajudant-los a navegar per internet sense que hi naufraguin. El problema, per mi, no és la tecnologia, sinó un món adult que en vol controlar l'accés per no afrontar la tasca complicada d'educar els infants i adolescents en una vida plena de tecnologia.